

22.02.2014 - Hallo, er der nogen hjemme?

"Vore dages ungdom elsker luksus. Den har dårlige manerer, foragter autoriteter, har ingen respekt for ældre mennesker og snakker, når den skulle arbejde. De unge rejser sig ikke længere op, når ældre kommer ind i et værelse. Den modsiger sine forældre, skryder i selskaber, sluger desserten ved spisebordet, lægger benene over kors og tyranniser lærerne."

Således klart udtrykte Sokrates (år 470 f. KR -399 f.Kr) sig om tidens unge for som bekendt mange, mange år siden.

For allerede på Sokrates' tid var det vanskeligt at begribe unge mennesker. At gøre sig klog på sin og andres unge var heller ikke dengang ligetil. Alle, der har teenagere i huset, kan jo ind imellem komme til at stille sig selv spørgsmålet, hvad det egentlig er, de store unger har gang i. At der en ombygning undervejs, kan ingen vel lades i tvivl om, men alligevel kan du spørge, kalde, opfordre eller kommandere uden at få svar.

Hallo, er der nogen hjemme?

Hvem er det, der sidder der bag skærmen? Hvad tænker de? Hvad tænker de på? Hvad tænker de dog på? Hvis de tænker? Hvad foregår der derinde - om overhovedet noget? Hvem er det, der gemmer sig derinde bag den til tider omhyggeligt formede maske, der måske er malet mest i sorte farver, orange og lilla eller pyntet med piercinger, tatoveringer, ensomhed, brystimplantater, designer - eller genbrugstøj?

Eller måske en maske, der ser sur, vred, fandenivoldsk eller lukket ud. Kan hænde, at din unge også bare har taget: "Det går fint", eller: "Jeg har det fint"-masken på.

En gang var der jo, som du husker det, en synlig, lille sød, og næsten altid nem skat, som plejede at komme og fortælle, når der var noget, han var glad for eller ked af. Dengang du var hans nærmest fortrolige og den, der kunne trøste, lindre, hjælpe eller juble sammen med ham.

Fordi han bare fortalte og fortalte. Somme tider, så du måske ønskede, han kunne stoppe talestrømmen og tie stille. Bare lige til, I var kommet inden for døren. Men nu! Nu siger han så at sige ingenting. Og det kunne virke som om, han slet ikke hører, at du taler til ham, eller hvad, du spørger om. Og hvis han gør, lyder hans stemme irriteret eller vrissen, fordi han lige var i gang med noget, som sagtens og uproblematisk kan være at sende sms, skrive på MSN, se Paradise Hotel og høre musik på anlægget- på samme tid. Så klart, der må være optaget og lukket for dine spørgsmål, informationer, beskeder, trivselssnak eller nysgerrighed, der i din unges verden lige nu kan synes ret ligegyldigt eller slet og ret irriterende.

Er der overhovedet nogen hjemme? Og hvis der findes nogen der bag ved masken, skærmen og telefonen: Og hvis der gør, hvorfor bliver der så ikke svaret?

For hvordan kan du vide, hvordan han har det, når han så at sige aldrig siger noget til dig? Hvordan kan du få bare en lille smule adgang til hans tanker, følelser, gøren og laden og en lille tilstandsrapport over, hvordan, det står til. For det er jo dig, der skal passe på ham nogen tid endnu, han skal helst ikke komme ud i noget, han ikke kan klare. Og du vil gerne hjælpe og støtte ham, hvis han har brug for det.

Men så længe, han sidder der bag skærmen eller masken, kan det med rette synes vanskeligt at forsøge at få indblik, måske kommer I til at skændes højlydt, og alt går i hårdknude.

Mine mange samtaler med unge har lært mig, at der bag skærmen eller "det går fint" masken, findes masser af tanker og følelser, op- og nedture. Mange af nedturene deler de måske med venner - hvis de har nogen - og efter nogen tid skifter deres humør, og så "går det fint" igen. Men i de tilfælde, hvor de unge går med noget, der er svært for dem at tackle i deres sociale fællesskaber, i skolen eller familien, er det godt at vide, at de kan dele det med en voksen, som prøver at forstå uden at fordømme og uden nødvendigvis at komme med løsninger.

En voksen, som forsøger at møde dem, lige der, hvor de er. Som lytter og ikke nødvendigvis forsøger at fjerne smerten eller "fixe" den. Som kan tåle at høre om deres indre og som prøver at forstå og huske tilbage på, hvordan det var at være ung.

Da du og jeg var ung var der ikke helt så mange skærme og smartphones at gemme sig bag, men jeg tror alligevel, at mange tanker og spørgsmål om at finde sin plads og meningen med livet i grunden ikke er så forskellige endda.